

Sygn. akt III PK 16/08

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa P. U.
przeciwko Urzędowi Skarbowemu we W.
o uznanie za bezskuteczne odwołania ze stanowiska,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 15 lipca 2008 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.
z dnia 22 listopada 2007 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2007 r., Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. w sprawie z powództwa P. U. przeciwko Urzędowi Skarbowemu we W. o uznanie za bezskuteczne odwołania ze stanowiska, oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w C. z dnia 25 maja 2007 r., oddalającego powództwo.

Wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powód wskazał na: 1) potrzebę dokonania "wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie sądów co do tego, czy odwołanie naczelnika urzędu skarbowego z tej funkcji wymaga uzasadnienia tej czynności, a

także co do tego, czy takie odwołanie bez podania przyczyn może być traktowane jako szczególna potrzeba urzędu uzasadniająca przeniesienie urzędnika mianowanego na inne stanowisko (co wiąże się z (..) wykładnią art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej w związku z art. 10 ust. 16 i art. 16 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych oraz art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych)"; 2) "wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w postaci tego, czy w przypadku dokonania wobec pracownika zatrudnionego na podstawie mianowania czynności zwierzchniej z zakresu podległości służbowej tego urzędnika, która ma wpływ na późniejsze kształtowanie stosunku pracy tego urzędnika, ciężar dowodu, iż taka czynność ma charakter dyskryminujący pracownika w zakresie warunków zatrudnienia, spoczywa na powodzie, podczas gdy powód - pracownik mianowany, którego czynność dotyczy - jest pozbawiony możliwości dowodzenia w sytuacji, gdy nie zostanie mu wyjawiona przyczyna podjęcia w stosunku do niego czynności służbowej (co wiąże się z (..) wykładnią art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz art. 232 k.p.c.)"; 3) oczywistą zasadność skargi kasacyjnej poprzez obrazę art. 2, art. 32 Konstytucji RP oraz art. 18^{3a} § 1 i 2 k.p. "w sytuacji, gdy powód został w procesie pozbawiony możliwości ochrony swoich praw, nie znając przyczyny odwołania go ze stanowiska Naczelnika Urzędu Skarbowego we W., w sytuacji gdy stan faktyczny w sprawie ustalony nie uzasadniał takiego odwołania i powołania na stanowisko wykonywane przez powoda nowej osoby pełniącej obowiązki Naczelnika Urzędu Skarbowego we W., co do której brak jest kryteriów oceny w oparciu o jakie przesłanki merytoryczne zastąpiła powoda".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przedstawione przez skarżącego twierdzenia o potrzebie przyjęcia skargi do rozpoznania nie są uzasadnione, gdyż powód w sposób dostateczny nie

uprawdopodobnił, że występuje rzeczywista potrzeba dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni powołanych przez niego przepisów prawa, spowodowana rozbieżnością w orzecznictwie sądów, zaś przedstawione zagadnienie prawne nie jest istotne w aspekcie przedmiotu sporu prawomocnie zakończonego pomiędzy stronami. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący ograniczył się do wypowiedzi, że "zachodzą szeroko wykazane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. w postaci rozbieżności poglądów w orzecznictwie Sądu Najwyższego w zakresie konieczności podania przyczyn odwołania pracownika mianowanego ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego oraz w postaci istotnego zagadnienia prawnego, czy brak podania przyczyny odwołania daje odwołanemu naczelnikowi możliwość efektywnego prowadzenia procesu sądowego, w którym ciężar dowodu obciążać powinien pracodawcę, a nie pracownika". Skarżący nie rozwinął tej argumentacji przez przytoczenie, na czym ma polegać rozbieżność poglądów prawnych w orzecznictwie Sądu Najwyższego w kwestii dotyczącej odwołania ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego. Przedstawiona rozbieżność pomiędzy poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 6 września 2005 r., I PK 52/05 (OSNP 2006 nr 13-14, poz. 204), a zaprezentowanym w wyroku z dnia 18 października 2007 r., III PK 45/07, (LEX nr 319027) jest pozorna. W wyroku z dnia 6 września 2005 r., I PK 52/05, Sąd Najwyższy rzeczywiście rozważał problem dotyczący przyczyny odwołania mianowanego urzędnika państwowego przez Ministra Finansów ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego na podstawie art. 5 ust. 4b pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz.U. Nr 106, poz. 489 ze zm.) i przyjął, że jest nią odmowa wydania poświadczenia bezpieczeństwa (art. 41 ust. 2a ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych, Dz.U. Nr 11, poz. 95 ze zm.), choćby nie była decyzją ostateczną. Analiza ta została przeprowadzona, gdyż taki był stan faktyczny tej sprawy (taką przyczynę odwołania wskazano) i tego dotyczyły zarzuty kasacyjne. Z uzasadnienia tego wyroku wynika jednak, że Sąd Najwyższy uznał przede wszystkim, iż odwołanie ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego przez Ministra Finansów dotyczy sprawowania funkcji organu administracji (to element podległości i metoda sprawowania kontroli), a po tym odwołaniu występuje "szczególna potrzeba urzędu" uzasadniająca

przeniesienie na inne stanowisko. Sąd Najwyższy uznał przy tym, że w ogóle nie jest możliwe przywrócenie do pracy na stanowisko naczelnika urzędu skarbowego (uznanie bezskuteczności odwołania). W istocie takie same poglądy wynikają z wyroku z dnia 18 października 2007 r., III PK 45/07, w którym Sąd Najwyższy uznał, że przez "stanowisko równorzędne pod względem wynagrodzenia" należy rozumieć stanowisko stwarzające takie same możliwości awansowe. Orzeczenie to nie dotyczy więc bezpośrednio procedury odwołania naczelnika urzędu skarbowego ze stanowiska, lecz zasad przenoszenia go po odwołaniu na inne stanowisko na podstawie art. 10 ust. 1b ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 ze zm.). W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wprost stwierdził, że odwołanie ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego nie wymaga uzasadnienia (art. 5 ust. 4b pkt 2 ustawy o urzędach i izbach skarbowych), jednakże nie może być dyskryminujące (art. 32 ust. 2 Konstytucji, art. 11³ oraz art. 18^{3a} i nast. k.p.). Podobny sposób wykładni przedstawił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 czerwca 2007 r., I PK 18/07 (OSNP 2008 nr 15-16, poz. 221), stwierdzając, że kompetencja Ministra Finansów do dokonywania niektórych czynności z zakresu prawa pracy (odwołania ze stanowiska dyrektora Izby Skarbowej) nie nasuwa - w świetle przepisów art. 5 ustawy o urzędach i izbach skarbowych - wątpliwości. O ile w umownych stosunkach pracy zmiana istotnego elementu umowy o pracę, jakim jest zajmowane stanowisko i miejsce pracy, może zostać przeprowadzona jedynie w drodze wypowiedzenia zmieniającego, uregulowanego art. 42 k.p., o tyle w stosunkach służbowych zmiany takie dokonywane są z reguły w drodze jednostronnego aktu pracodawcy, względnie organu nadrzędnego nad pracodawcą, upoważnionego ustawą do dokonania tej czynności. Wobec tego nie można uznać, aby w orzecznictwie Sądu Najwyższego występowała rozbieżność, a zwłaszcza, aby skarżący wykazał ją w pogłębionym wywodzie prawniczym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 oraz z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531). Dotyczy to odpowiednio pierwszego z przedstawionych zagadnień prawnych.

Jeśli chodzi o problem rozkładu ciężaru dowodów w aspekcie wykazania dyskryminacji (nierównego traktowania), to wynika on wprost z art. 18^{3b} § 1 k.p. i

utrwalonego orzecznictwa. Pracownik powinien wskazać fakty uprawdopodobniające zarzut nierównego traktowania w zatrudnieniu (przyczynę dyskryminacji oraz okoliczności dowodzące nierównego traktowania z tej przyczyny), a wówczas na pracodawcę przechodzi ciężar dowodu, że kierował się obiektywnymi powodami (wyroki z dnia 12 sierpnia 2004 r., III PK 40/04, OSNP 2005 nr 6, poz. 76; z dnia 9 czerwca 2006 r., III PK 30/06, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 160 oraz z dnia 9 stycznia 2007 r., II PK 180/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 36). W procesie cywilnym powinien to uczynić zgodnie z zasadą wynikającą z art. 3 i 232 zdanie pierwsze k.p.c. W tym zakresie nie występuje wskazane przez skarżącego zagadnienie prawne.

Skarżący nie wykazał też oczywistej zasadności skargi. Uzasadnienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania powinno zawierać wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawienie argumentów, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Należy więc wykazać kwalifikowany charakter naruszenia prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49), bowiem przesłanką uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej nie jest samo oczywiste naruszenie prawa, lecz sytuacja, w której zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo. Z tego względu w skardze kasacyjnej należy przedstawić argumentację, że zastosowanie przepisu błędnie interpretowanego spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230). W zaskarżonym orzeczeniu nie można dopatrzeć się rażącego, widocznego "na pierwszy rzut oka" naruszenia powołanych przepisów.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, w sprawie nie zachodzi żadna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co prowadzi do odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 zdanie pierwsze k.p.c.